

SXEDIO.712

22.10.1960: ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ Ο ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ 445 ΤΟΥΡΚΩΝ ΓΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΤΟΥ 70:30 ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Μικρά θέματα, στα οποία όμως οι τούρκοι κάτοικοι της Κύπρου έδιναν ιδιαίτερη σημασία ήταν εκείνο του **70:30** στη Δημόσια Υπηρεσία, η ίδρυση του Κυπριακού Στρατού, και η εξωτερική πολιτική της Δημοκρατίας.

Το άσπρο των Ελλήνων ήταν μαύρο για τους Τούρκους και το μαύρο των Τούρκων άσπρο για τους Έλληνες. Για το κάθε βήμα που έκαμνε η Δημοκρατία υπήρχαν πάντοτε τόσες αντιδράσεις που τα πάντα καρκινοβατούσαν και το κράτος δεν ήταν μπορούσε να λειτουργήσει.

Κι' όλα αυτά συνέβαιναν μέσα σ' ένα πλαίσιο προσπάθειας των Τούρκων να στοχεύουν πάντα στη δημιουργία χωριστής διοίκησης, της απόρριψης κάθε τι του Ελληνικού από τη μια και της άρνησης σε πολλές περιπτώσεις ικανοποίησης πολλών αιτημάτων των Τούρκων από τους Έλληνες από την άλλη.

Όλα αυτά τα γεγονότα ήταν φυσικό να οξύνουν την ατμόσφαιρα στις σχέσεις των δυο κοινοτήτων που πολλοί, όχι άδικα, έβλεπαν τα πράγματα να οδηγούνται συνεχώς προς τη σύγκρουση.

Ένα από τα θέματα αυτά ήταν το θέμα του διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία, όπως πρόβλεπαν οι συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου με **70%** Έλληνες και **30%** Τούρκους.

Το Μάιο του **1960** ο Κυβερνήτης αποφάσισε να προχωρήσει σε εφαρμογή της πρόνοιας του Συντάγματος για διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία **70%** Ελλήνων Δημοσίων Υπαλλήλων και **30%** Τούρκων, πράγμα που προκάλεσε έντονες αντιδράσεις μεταξύ των Ελλήνων.

Ιδιαίτερες αντιδράσεις προήλθαν από τους Έλληνες δημόσιους υπαλλήλους, οι οποίοι έβλεπαν ότι με το διορισμό των Τούρκων, ώστε να συμπληρωθεί η αναλογία

του **30%** για τους Τούρκους- μια και οι Τούρκοι δημόσιοι υπάλληλοι ήσαν λιγότεροι- θα έχαναν και τις θέσεις και ιδιαίτερα τις ευκαιρίες προαγωγής και κατάληψης πιο ψηλών θέσεων.

Στις **22** Μαΐου οι Έλληνες Δημόσιοι Υπάλληλοι οργάνωσαν μάλιστα συλλαλητήριο στη Λευκωσία και σε ψήφισμά τους τόνισαν ότι η εφαρμογή της απόφασης του Σερ Χιου Φουτ θα έπληττει καίρια και απαράγραπτα δικαιώματα των Ελλήνων Δημοσίων Υπαλλήλων και θα ευνοούσε σκανδαλωδώς τα συμφέροντα των Τούρκων υπαλλήλων με αποτέλεσμα τη πτώση του επιπέδου επάρκειας της Δημόσιας Υπηρεσίας και επιβάρυνση του Κυπρίου φορολογούμενου με περιττές δαπάνες χιλιάδων λιρών για τη συντήρηση της μισής και πλέον χιλιάδας αργόμισθων, όπως θεωρούσαν τους Τούρκους που θα διορίζονταν.

Ο Λευτέρης Γιαννίδης μιλώντας στο συλλαλητήριο ανέφερε ότι ικανοποίηση του αιτήματος των Τούρκων αμέσως θα οδηγήσει σε συρροή μιας στρατιάς Τούρκων αργόμισθων στο Δημόσια Υπηρεσία και επιβάρυνση του κυπρίου φορολογούμενου με δεκάδες χιλιάδες λίρες για συντήρηση του.

Η εφαρμογή του **70:30** αμέσως σήμαινε άμεσο διορισμό **500** Τούρκων απλώς και μόνο για να επιτευχθεί η εφαρμογή της αναλογίας.

Ο Ραούφ Ντενκτάς όμως εκμεταλλεύθηκε τη μικρή κρίση που δημιουργείτο κι έρριψε τη βόμβα του στις **23** Μαΐου: Ζήτησε διαχωρισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας όπως συνέβη, όπως είπε, με την Παιδεία, τα Δημαρχεία και το Συνεργατισμό.

Στη διάρκεια αυτής της περιόδου οι συνομιλίες μεταξύ της Μεταβατικής Κυβέρνησης και των Βρετανών για το θέμα της έκτασης των βρετανικών βάσεων που θα παρέμεναν υπό την κυριαρχία των Αγγλων αλλά και οι προσπάθειες για καταρτισμό του Συντάγματος καρποφόρησαν και μονογραφήθηκαν οι πρώτες συμφωνίες

στις **29 Ιουνίου 1960**.

Ωστόσο, παρά τις συμφωνίες το θέμα του **70:30** εξακολουθούσε να παραμένει άλυτο.

Αυτό έδωσε την ευκαιρία και πάλι τόσο στο Ντενκτάς όσο και στον Κουτσιούκ να απειλούν ότι δεν θα συμφωνούσαν στην ανακήρυξη της Δημοκρατίας εκτός αν εφαρμοζόταν η πρόνοια αυτή του Συντάγματος πριν από την ανακήρυξη της Δημοκρατίας.

Ο Κουτσιούκ μάλιστα μιλώντας σε ευρεία σύσκεψη στη Λευκωσία ανέφερε ότι ζήτησε οδηγίες από την Τουρκία για την απόφαση αυτή.

Το ίδιο κι ο Ντενκτάς, ο οποίος παραλαμβάνοντας το σχετικό ψήφισμα της σύσκεψης πρόσθεσε ότι αυτό θα διαβιβαζόταν στην Τουρκία.

Όμως η επίσημη Τουρκία είχε πολύ σοβαρά προβλήματα αυτή την περίοδο και δεν ασχολείτο ιδιαίτερα με την Κύπρο πριν σταθεροποιηθεί η κατάσταση ύστερα από πραξικόπημα του στρατού με το οποίο ανέλαβε την εξουσία ο Στρατηγός Γκιουρσέλ που συνέλαβε και αργότερα εκτέλεσε τους πρωταγωνιστές των συμφωνιών Ζυρίχης- Λονδίνου Ατινάν Μεντερές και Φατίν Ζορλού.

Στις **16 Αυγούστου** έγινε η ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας και το θέμα του **70-30%** εξακολουθούσε να παραμένει άλυτο.

Εξάλλου στις **22 Οκτωβρίου 1960** πέντε μήνες μετά τις διαμαρτυρίες των Ελλήνων κυπρίων δημοσίων υπαλλήλων, δημοσιεύονταν στην εφημερίδα του Κουτσιούκ "Χαλκίν Σεσί" η πληροφορία σύμφωνα με την οποία έπρεπε ακόμα να διορίζονταν **445** Τούρκοι δημόσιοι υπάλληλοι προκειμένου να ικανοποιείτο η πρόνοια του συντάγματος, αριθμός πολύ μεγάλος για τα δεδομένα της εποχής. Έτσι ενώ συνιζόταν σταδιακά ο διορισμός Τούρκων δημοσίων υπαλλήλων ποτέ δεν έφθασε να ικανοποιηθεί απόλυτα η πρόνοια αυτή του συντάγματος στα τρία χρόνια

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ΓΙΩΡΚΑΤΖΗΣ

του συνεταιρισμού των δύο κοινοτήτων.